

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**

**Кафедра цивільного процесу**

**С И Л А Б У С**

**навчальної дисципліни**

**«Адвокат у цивільному судочинстві»**

**Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень**

**Ступінь вищої освіти – магістр**

**Галузь знань – 08 «Право»**

**Спеціальність – 081 «Право»**

**Статус навчальної дисципліни – за вибором студента**

**Рік набору – 2021**

**Харків – 2021**

**Силабус навчальної дисципліни «Адвокат у цивільному судочинстві»** для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 14 с.

Розробники:

Попов Олександр Ігорович – кандидат юридичних наук, доцент  
Шпак Максим Володимирович – кандидат юридичних наук, асистент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу

(протокол № 9 від 01.06.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні  
кафедри цивільного процесу

(протокол № 9 від 08.06.2022 р.)

**Завідувач кафедри** – Гусаров Костянтин Володимирович, доктор юридичних наук, професор

### *Дані про викладачів*

<b>Назва навчальної дисципліни</b>	Адвокат у цивільному судочинстві
<b>Статус навчальної дисципліни</b>	за вибором студента
<b>Викладач</b>	Попов Олександр Ігорович к.ю.н., доцент кафедри цивільного процесу  Шпак Максим Володимирович к.ю.н., асистент кафедри цивільного процесу
<b>Контактний телефон</b>	(057) 704-92-70
<b>Е-mail</b>	<a href="mailto:alexpopov.kh@ukr.net">alexpopov.kh@ukr.net</a> <a href="mailto:m.v.shpak@nlu.edu.ua">m.v.shpak@nlu.edu.ua</a> <a href="mailto:maximshpak93@gmail.com">maximshpak93@gmail.com</a>
<b>Консультації</b>	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
<b>Онлайн консультації</b>	відповідно до розробленого графіку

### *Анотація навчальної дисципліни*

У межах навчальної дисципліни розкривається сутність діяльності адвоката у цивільному судочинстві, розуміння його базових категорій. Аналізується зміст і значення принципів діяльності адвоката у цивільному судочинстві. Послідовно через стадійність розглядається порядок участі адвоката у цивільному судочинстві. Зосереджується увага на специфіці окремих процесуальних дій адвоката в межах різних типів проваджень цивільного судочинства та стадій, а також методиці складання процесуальних документів у цивільних справах.

Поряд із наведеним значна частина курсу присвячена іншим питанням адвокатської діяльності у приватноправовій сфері, яка не обмежується функціями представництва інтересів клієнта у суді. Зокрема, в рамках вивчення дисципліни, висвітлюються питання позапроцесуального пласту діяльності адвоката, як-то: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; правовий супровід діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави; представництво інтересів в органах державної влади та місцевого самоврядування, перед фізичними та юридичними особами; юридичний аудит (due diligence) тощо.

### ***Мета та завдання навчальної дисципліни***

**Мета навчальної дисципліни** – поглиблення студентами теоретичних знань з питань участі адвоката як професійного представника у цивільному судочинстві та набуття навичок їх практичного застосування, вироблення основних умінь і навичок застосування цивільного процесуального законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

#### ***Завдання:***

- опанувати існуючі доктринальні підходи стосовно питань участі адвоката як професійного представника у цивільному судочинстві;
- навчитись аналізувати й тлумачити національне законодавство та норми міжнародного права предметом регулювання яких постає участь адвоката як професійного представника у цивільному судочинстві;
- сформувані практичні навички юридичної діяльності адвоката в межах різних інстанцій перегляду судових рішень;
- вдосконалити навички складання процесуальних документів, які використовуються адвокатом в межах проваджень з перегляду судових рішень;

– поглибити знання у сфері аналізу матеріалів судової практики з цивільних справ та вмінь їх застосовувати у практичній діяльності.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.***

***Міждисциплінарні зв'язки***

*Пререквізити:* «Цивільний процес», «Судочинство у господарських судах», «Процесуальні документи у цивільних справах» (вивчається у бакалавраті).

*Кореквізити:* «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ», «Міжнародні стандарти адвокатури», «Практикум з адвокатури».

*Постреквізити:* –

***Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти***

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, обумовлених представництвом прав та інтересів осіб у цивільних справах, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН НД 2. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності, пов'язаної із представництвом інтересів учасників цивільної справи.

РН НД 3. Дискутувати зі складних правових проблем, що постають під час судового розгляду цивільних справ, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН НД 4. Використовувати передові знання і методики у процесі правозастосування інститутів цивільного судочинства.

РН НД 5. Інтегрувати знання про мету, тактику та стратегію представництва адвокатом інтересів учасників цивільної справи.

РН НД 6. Аналізувати типові процесуальні ситуації, що виникають при представництві адвокатом інтересів учасників цивільної справи.

РН НД 7. Алгоритмізувати порядок здійснення окремих процесуальних дій у цивільному судочинстві.

РН НД 8. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо вирішення процесуальних питань, які постають під час розгляду цивільної справи, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН НД 9. Демонструвати знання технології складання процесуальних документів у межах представництва адвокатом інтересів учасників цивільної справи.

РН НД 10. Здатність застосовувати знання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій при представництві адвокатом інтересів учасників цивільної справи.

РН НД 11. Демонструвати навички роботи з електронним документом та електронними реєстрами баз даних при представництві адвокатом інтересів учасників цивільної справи.

РН НД 12. Здатність визначати індикатори якості й ефективності представництва адвокатом інтересів учасників цивільної справи.

***Види навчальних занять та самостійна робота***

***для здобувачів вищої освіти денної форми навчання***

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Тема № 1. Загальні засади адвокатської діяльності у цивільному процесі	Тема № 1. Загальні засади адвокатської діяльності у цивільному процесі	10
2	Тема № 2. Надання правової допомоги адвокатом у цивільних справах у позасудовій сфері	Тема № 2. Надання правової допомоги адвокатом у цивільних справах у позасудовій сфері	10

3	Тема № 3. Підготовка адвоката до ведення справи у суді	Тема № 3. Підготовка адвоката до ведення справи у суді	10
4	Тема № 4. Представництво адвокатом інтересів клієнта у суді першої інстанції при розгляді справ позовного провадження	Тема № 4. Представництво адвокатом інтересів клієнта у суді першої інстанції при розгляді справ позовного провадження	10
5	Тема № 5. Особливості представництва інтересів клієнта в наказному та окремому провадженні	Тема № 5. Особливості представництва інтересів клієнта в наказному та окремому провадженні	10
6	Тема № 6. Особливості представництва інтересів клієнта на стадіях перегляду судових рішень	Тема № 6. Особливості представництва інтересів клієнта на стадіях перегляду судових рішень	10
7	Тема № 7. Надання правової допомоги адвокатом на стадії виконання судового рішення	Тема № 7. Надання правової допомоги адвокатом на стадії виконання судового рішення	10
8	Тема № 8. Особливості представництва інтересів клієнта у справах з іноземним елементом, у третейському суді та міжнародному комерційному арбітражі	Тема № 8. Особливості представництва інтересів клієнта у справах з іноземним елементом, у третейському суді та міжнародному комерційному арбітражі	10

***Види навчальних занять та самостійна робота  
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання***

<b>№ п/п</b>	<b>Теми лекцій</b>	<b>Теми практичних занять</b>	<b>Самостійна робота (в годинах)</b>
1	Тема № 1. Загальні засади адвокатської	Тема № 1 – Загальні засади адвокатської	110

	діяльності у цивільному процесі	діяльності у цивільному процесі	
2	Тема № 2. Надання правової допомоги адвокатом у цивільних справах у позасудовій сфері	Тема № 2. Надання правової допомоги адвокатом у цивільних справах у позасудовій сфері	
3	Тема № 3. Підготовка адвоката до ведення справи у суді		

### ***Самостійна робота студентів***

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- Підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань діяльності адвоката у цивільному судочинстві;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Адвокат у цивільному судочинстві» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

### ***Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни***

#### *Нормативно-правові акти*

1. Конституція України (1996 р. з наступними змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.



2. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» (2011 р. з наступними змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17> .

3. Цивільний процесуальний кодекс України (2004 р. з наступними змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> .

4. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (2012 р. з наступними змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> .

5. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (2016 р. з наступними змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> .

### *Література*

#### *Основна література*

1. Shpak M. V. The problematic issues of legal aid in cases considered in civil proceedings. Проблеми законності. Харків. 2020. Вип. 150. С. 78–89.

2. Гусаров К. В. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядках: монографія. Х.: Право, 2010. 352 с.

3. Попов А.И. Механизм обеспечения единства судебной практики в гражданском судопроизводстве Украины. Вестник гражданского процесса. 2018. Т. 8. № 2. С. 221-238.

4. Попов О. І. Преюдиційний запит як інструмент забезпечення єдності судової практики: сутність і механізми впровадження у цивільне судочинство. *Проблеми законності : зб. наук. пр.* Харків, 2017. Вип. 136. С. 72–81. (<http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/12548>)

5. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / за ред. В. В. Комарова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. 848 с.

6. Цивільний процес: навч. посіб. / К. В. Гусаров [та ін.]. Харків: Право, 2018. 362 с.

7. Шпак М. В. Міжнародно-правові стандарти професійної діяльності адвоката в цивільному процесі України. *Теорія і практика*

правознавства: електрон. наук. фахове вид. 2017. Вип. 1 (11). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/89807/99323>

8. Шпак М. В. Принцип професіоналізму як засада надання кваліфікованої правової допомоги адвокатом у цивільному процесі. *Вісник Національної академії правових наук України*. Харків, 2017. Вип. № 1 (88). С. 211–219.

9. Шпак М. В. Проблемні питання оновлення законодавства України в аспекті професійного представництва адвоката у цивільному процесі. *Проблеми законності*. Харків, 2017. Вип. 136. С. 82–88.

10. Шпак М. В. Професійне представництво адвоката у цивільному процесі: монографія. Харків: Право, 2020. 224 с.

#### *Додаткова література*

1. Mamnitskyi, V., Cherevatenko, I., & Horban, N. (2021). *Judicial Protection of a Human Dignity Right. Cuestiones Políticas*, 39(69).

2. Адвокатський іспит: підготовчий курс: навч. посіб. / О. В. Баулін [та ін.]. 5-те вид., доп. і перероб. Київ : Правова єдність : Алерта, 2017. 832 с.

3. Актуальні проблеми адвокатури: матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 14 груд. 2017 р. / редкол.: Л. М. Москвич, Т. Б. Вільчик та ін. ; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого, каф. орг. суд. та прав. органів. Харків : Юрайт. Т. 2. 2018. 418 с.

4. Артем'єва Н. Суб'єкти, які надають безоплатну правову допомогу у цивільному судочинстві України. *Підприємництво, госп-во і право : наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2018. № 4. С. 5-10.

5. Батлер В. Адвокати у Сполучених Штатах Америки. *Право України*. 2017. № 3. С. 157-164.

6. Бек У., Добош З. Основні стадії доказової діяльності адвоката у цивільному процесі. *Підприємництво, госп-во і право : наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2018. № 1. С. 4-7.

7. Біцай А. В. Участь адвоката у медіації: монографія. М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Правова єдність : Алерта, 2017. 260 с.
8. Буряк Я. Участь адвоката у діяльності центрів безоплатної вторинної правової допомоги. *Підприємництво, госп-во і право : наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2018. № 4. С. 213-217.
9. Вереша Р. В., Якуба Г.О. Стажист адвоката. Стажування: навч.-практ. посіб. Київ : Правова єдність : Алерта, 2020. 128 с.
10. Дерій О. О. Актуальні питання представництва сторін виконавчого провадження адвокатом. *Часопис Київського університету права.* 2017. № 1. С. 155-158.
11. Іваницький С. О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: монографія. Київ : Інтерсервіс, 2017. 800 с.
12. Кваліфікаційний (адвокатський) іспит: навч. посіб. : у 17 кн. / за наук. ред.: О. Д. Святоцького, Р. О. Стефанчука, О. М. Дроздова. Київ : Ін Юре, 2017.
13. Мамницький В.Ю., Лебедєва А.М. Пред'явлення позову про визнання необґрунтованими активів та їх витребування: надане законом право чи помилка законодавця. *Журнал східноєвропейського права.* 2019, №67, с.51-58.
14. Святоцька В. Стандарти адвокатури: поняття, ознаки, класифікація, джерела. *Право України.* 2017. № 7. С. 163-174.
15. Чебаненко А. Практика ЄСПЛ щодо захисту професійних прав адвокатів. *Вісник національної асоціації адвокатів України.* 2019. № 7/8. С. 18-20.
16. Шпак М.В. Адвокат как субъект предоставления профессиональной правовой помощи в гражданском процессе Украины. *Вестник гражданского процесса.* 2021. Т. 11. No 2. С. 111–126.

*Інтернет-ресурси*

<http://www.court.gov.ua> – Судова влада України

<http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України

<http://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень

<http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України

### СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри цивільного процесу. URL: [http:](http://)

<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/57-kafedra-czivilnogo-proczesu.html>

### ***Вимоги викладачів***

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

*Обов'язкова вимога* - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого». URL: [https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks\\_academichnoyi\\_etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

### ***Контрольні заходи***

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Адвокат у

цивільному судочинстві» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

*Поточний контроль* знань включає:

контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

***Шкала підсумкового педагогічного контролю (для заліку):***

<b>Оцінка за шкалою ECTS</b>	<b>Визначення</b>	<b>Оцінка за національною шкалою</b>	<b>Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ</b>
<b>A</b>	<b>Відмінно</b> – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
<b>B</b>	<b>Дуже добре</b> – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89

<b>C</b>	<b>Добре</b> – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
<b>D</b>	<b>Задовільно</b> – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
<b>E</b>	<b>Достатньо</b> – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
<b>FX</b>	<b>Незадовільно</b> – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
<b>F</b>	<b>Незадовільно</b> – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34